Young Scholars Union

IMCOFE'19

ANTALYA | 24-26, APRIL 2019

PROCEEDING & ABSTRACT BOOK

ISBN: 978-605-68882-6-7

Editor: Tuğrul AKTAŞ
Page Design: Kadir OĞUZ
ISBN: 978-605-68882-6-7

All Rights Reserved. The photographs, pictures and texts in this book may not be copied, reproduced, printed or published by any means, including photocopying, without the permission of YSU.

Young Scholars Union (YSU)
Gsm: 0536 853 3788
www.ysunion.org / ysunion@gmail.com

FOREWORD

The International Multidisciplinary Congress of Eurasia (IMCOFE) was held by "Young Scholars Union" at Antalya/TURKEY from 24 to 26 April 2019.

IMCOFE is aimed to come together with scientific studies scholars working in different disciplines, to exchange knowledge and experiences and thus to prepare the ground for multidisciplinary studies.

The scope of IMCOFE is to discuss the recent progress and to establish a view on the future of social, educational, health, natural and technical sciences. Over the years, the IMCOFE has contributed to society through vary of multidisciplinary studies.

To help make IMCOFE a great success, we have received tremendous support from many organizations and private companies. I would like to express my sincere gratitude to those who have supported us.

I am delighted and honored to announce that the 91 participants from 7 countries such as Turkey, USA, Iraq, Azerbaijan, Macedonia, Uzbekistan have presented 156 papers. They presented the most compelling scientific researches whilst addressing the latest developments.

On behalf of the Organizing Board and the Scientific Committee of Young Scholars Union, I hope you will join us; we look forward to welcoming you to YSU.

Congress Chairperson
Prof. Dr. Leila T. POTANINA
Moscow State Regional University

Congress Chairman

Prof. Dr. Leila T. POTANİNA (Moscow University for the Humanities)

Organizing Board

Prof. Dr. Alaeddin BOBAT (Kocaeli University)
Prof. Dr. Fikret YAŞAR (Van Yüzüncü Yıl University)
Prof. Dr. Hasan Hüseyin ÖZTÜRK (Çukurova University)
Assoc. Prof. Dr. Sevinc ALLAHYAROVA (Bakü State University)
Assist Prof. Dr. Nuran AKYURT (Marmara University)
Assist Prof. Dr. Özlem KARADAĞOĞLU (Kafkas University)
Dr. Giovanni BRANCATO (Roma Sapienza University)
Dr. Khaled ALKHALED (Mosul University)
Dr. Ali KONAK (Karabük University)
Dr. Melissa STOLFI (Roma Sapienza University)
Lect. Hanifi KÜÇÜKSARIYILDIZ (Karamanoğlu Mehmetbey University)

Scientific Board

Prof. Dr. Alaeddin Bobat	Kocaeli University
Prof. Dr. Bayramali Nazıroğlu	Recep Tayyip Erdoğan University
Prof. Dr. Gusev Alexey Nikolaevich	Lomonosov Moscow State University
Prof. Dr. Handan Mert	Van Yüzüncü Yıl University
Prof. Dr. İsmail Ercan	Düzce University
Prof. Dr. Mahmut Çetin	Çukurova University
Prof.Dr. Adem Efe	Süleyman Demirel University
Prof.Dr. Ahmad Faris Ismail	International Islamic University Malaysia
Prof.Dr. Ali Musa	Çukurova University
Prof.Dr. Ali Öztürk	Düzce University
Prof.Dr. Ebru Ozgen	Marmara University
Prof.Dr. Fikret YAŞAR	Van Yüzüncü Yıl University
Prof.Dr. Hasan Hüseyin Öztürk	Çukurova University
Prof.Dr. Hikmet Asutay	Trakya University
Prof.Dr. İsa Özaydın	Kafkas University
Prof.Dr. Meftah Hrairi	International Islamic University Malaysia
Prof.Dr. Rovshan Aliyev	Bakü State University
Prof.Dr. Shahrum Abdullah	Universiti Kebangsaan Malaysia
Prof.Dr. Tarkan Şahin	Kafkas University
Assoc.Prof.Dr. Ahmet Beycioğlu	Adana Science and Technology University
Assoc.Prof.Dr. Alaattin Kaçal	Kütahya Dumlupınar University
Assoc.Prof.Dr. Arif Ayar	Amasya University
Assoc.Prof.Dr. Ayhan Orhan	Kocaeli University
Assoc.Prof.Dr. Aytekin Efendiyeva	Bakü State University
Assoc.Prof.Dr. Berna Oto	Van Yüzüncü Yıl University
Assoc.Prof.Dr. Burcu Umut Zan	Çankırı Karatekin University
Assoc.Prof.Dr. Ehlinaz Torun Kayabaşı	Kocaeli University
Assoc.Prof.Dr. Elif Tezel Ersanlı	Sinop University
Assoc.Prof.Dr. Erdoğan Mehmet Özkan	Yıldız Technic University
Assoc.Prof.Dr. Erwin Sulaeman	International Islamic University Malaysia
Assoc.Prof.Dr. Faruk Özel	Karamanoğlu Mehmetbey University
Assoc.Prof.Dr. Fatih Taşpınar	Düzce University
Assoc.Prof.Dr. Gökhan Bilir	Kafkas University
Assoc.Prof.Dr. Gökhan Oto	Van Yüzüncü Yıl University
Assoc.Prof.Dr. Hatice Selin Pürselim	Marmara University
Assoc.Prof.Dr. Halil Durak	Van Yüzüncü Yıl University
Assoc.Prof.Dr. Hikmet Yeter Çoğun	Çukurova University
Assoc.Prof.Dr. Hilmi Toker	Muğla Sıtkı Koçman University
Assoc.Prof.Dr. Kadir Bozukluhan	Kafkas University
Assoc.Prof.Dr. Kamala Gahramanova	Avrasya University
Assoc.Prof.Dr. M. Akif Arvas	Van Yüzüncü Yıl University
Assoc.Prof.Dr. Metin Öğün	Kafkas University
Assoc.Prof.Dr.Mirvari Agayeva	Bakü State University
Assoc.Prof.Dr. Muhammed Said Fidan	Bursa Technic University
Assoc.Prof.Dr. Murat Korunur	Munzur University

Assoc.Prof.Dr. Mustafa Yüksek	Kafkas University
Assoc.Prof.Dr. Mücteba Uysal	İstanbul University
Assoc.Prof.Dr. Nazlı Hasanova	Bakü State University
Assoc.Prof.Dr. Nevin Turan Özek	Muş Alparslan University
Assoc.Prof.Dr. Nuray Zan	Çankırı Karatekin University
Assoc.Prof.Dr. Oğuz Merhan	Kafkas University
Assoc.Prof.Dr. Paşayeva Günel	Bakü State University
Assoc.Prof.Dr. Qurban Qasımov	Bakü State University
Assoc.Prof.Dr. Sait Dündar Sofuoğlu	Kütahya Dumlupınar University
Assoc.Prof.Dr. Şerafettin Ekinci	Selçuk University
Assoc.Prof.Dr. Tolga Kara	Marmara University
Assoc.Prof.Dr. Tugay Ayaşan	Ministry Of Agriculture And Forestry Eastern Mediterranean Agricultural Research Institute
Assoc.Prof.Dr. Valeh Hacıyev	Bakü State University
Assoc.Prof.Dr. Zeliha Yazıcı	Akdeniz University
Assist.Prof.Dr. Ahmet Çifci	Burdur Mehmet Akif Ersoy University
Assist.Prof.Dr. Ahmet Uyar	Erciyes University
Assist.Prof.Dr. Ayşe Neslihan Dündar	Bursa Technic University
Assist.Prof.Dr. Bayram Kırmızıgül	Munzur University
Assist.Prof.Dr. Bekir Güney	Karamanoğlu Mehmetbey University
Assist.Prof.Dr. Belkız Kızıltan	Avrasya University
Assist.Prof.Dr. Canan Aksoy	Karadeniz Teknik University
Assist.Prof.Dr. Celal Şahin Ermutlu	Kafkas University
Assist.Prof.Dr. Cihan Kürkçü	Kırşehir Ahi Evran University
Assist.Prof.Dr. Dilan Tüysüz	Adnan Menderes University
Assist.Prof.Dr. Dilek Yaralı	Kafkas University
Assist.Prof.Dr. Dursun Ali Demirboga	Çukurova University
Assist.Prof.Dr. Ekrem Akbulut	Munzur University
Assist.Prof.Dr. Elsev Brina Lopar	Prizren University
Assist.Prof.Dr. Fatma Hamurcu	Bartın University
Assist.Prof.Dr. Ferhat Kızılgeçi	Şırnak University
Assist.Prof.Dr. Gencay Taşkın Taşcı	Kafkas University
Assist.Prof.Dr. Gizem Mısır	Karamanoğlu Mehmetbey University
Assist.Prof.Dr. Gökçe Çiçek Ceyhun	Bursa Technic University
Assist.Prof.Dr. Günay Beyhan	Sakarya University
Assist.Prof.Dr. Hasan Hüseyin Ciritcioğlu	Düzce University
Assist.Prof.Dr. Hüseyin Önder	Dumlupınar University
Assist.Prof.Dr. İlkay Kutlar	Akdeniz University
Assist.Prof.Dr. İlknur Kutlar Yaylalı	Selçuk University
Assist.Prof.Dr. Jaffar Syed Mohamed Ali	International Islamic University Malaysia
Assist.Prof.Dr. Kazım Biber	Balıkesir University
Assist.Prof.Dr. Mahmut Akkor	Kırklareli University
Assist.Prof.Dr. Mahmut Ünaldı	Selçuk University
Assist.Prof.Dr. Mehmet Sedat İpar	Sinop University
Assist.Prof.Dr. Mustafa Aça	Karadeniz Technic University
Assist.Prof.Dr. Mükremin Ölmez	Kafkas University
Assist.Prof.Dr. Namık Kılınç	Iğdır University
Assist.Prof.Dr. Nesrin Karaca Sanyürek	Munzur University
Assist.Prof.Dr. Nilay Özkütük	Ege University
Assist.Prof.Dr. Nurgül Özdemir	İzmir Demokrasi University
Assist.Prof.Dr. Oğuzhan Uzun	Erciyes University
Assist.Prof.Dr. Serap Koral Taşcı	Kafkas University
Assist.Prof.Dr. Serden Başak	Artvin Çoruh University
Assist.Prof.Dr. Seyhan Mercan Kalaycı	Van Yüzüncü Yıl University
Assist.Prof.Dr. Sibel Şentürk	Mehmet Akif Ersoy University
Assist.Prof.Dr. Songul Alşan	Erzincan University
Assist.Prof.Dr. Şerife Önder	Dumlupınar University
Lect.Dr. Ahmet Çoşkun	Akdeniz University
Lect.Dr. Alev Önder	Adana Bilim Ve Teknoloji University
Lect.Dr. Cemre Eda Yar	Ankara Hacı Bayram Veli University
Lect.Dr. Çimen Bayburtlu	Marmara University
Lect.Dr. Halime Ergün	Necmettin Erbakan University
Lect.Dr. İnayet Burcu Toprak	Akdeniz University
Lect.Dr. Mahmut Bingöl	Yalova University
Lect.Dr.. Mehmet Büyükyıldız	Yalova University
Lect.Dr. Reyhan İsmet Özsarı	Balıkesir University
Dr. Alper Ergün	Karabuk University

Dr. Bityutskaya Ekaterina Vladimirovna	Moscow State University Lomonosov
Dr. Can Yaman	Eskişehir Osmangazi University
Dr. Derya Tama	Ege University
Dr. Fehmi Ünsalan	Kocaeli University
Dr. Khalid Anwar Khalıd	Mosul University
Dr. Kuznetsova Galina Dmitrievna	Moscow State Pedagogical University
Dr. Mohammed Ali Fayyadh	Duhok University
Dr. Muthanna Ahmed Mohammed Tayeb Alsoufy	Mosul University
Dr. Nuray Türkoğlu	Sinop University
Dr. Pelin Keleş Öztürk	Ministry Of Agriculture And Forestry Biological Control Research Institute
Dr. Salim Ahmed Khudhur	Mosul University
Dr.Edu. Aybüke Yalçın	Ankara Hacı Bayram Veli University
Dr.Edu. Esin Hazneci	Ondokuz Mayıs University
Dr.Edu. Popova Svetlana	Cherepovets State University
Dr.Edu. Sezen Güngör	Tekirdağ Namık Kemal University
Learning Officer Cuma Kara	Artvin Çoruh University
Learning Officer Sevilay Akalp	Harran University

*** Presenting Author**

MİLLETLERARASI EVLAT EDİNMEYE UYGULANACAK HUKUK

Hatice Selin PÜRSELİM
Assoc. Prof. Dr. Marmara University
Faculty of Law,
Turkey
hselinpurselim@marmara.edu.tr

Özet

Her çocuğun sağlıklı, mutlu ve güvenli bir aile ortamında yetişmesi esastır. Ancak bu şartların sağlanması her zaman mümkün olmayabilir. Tarihçesi çok eskiye dayanan evlat edinme kurumunun özü, çocuğun sahipsiz kalmaması, kendisine huzurlu bir aile ortamında yaşama imkanı sunulmasıdır. İncelememizde milletlerarası evlat edinmeye uygulanacak hukuk tespit edilerek, bu alanda ortaya çıkan ihtilaflara çözüm bulmaya gayret edilecektir. Zira her ülkenin hukuku aynı olmadığı gibi, bir ülkede yer verilen kuruma diğer ülkenin yasalarında verilmediği de görülmektedir.

Anahtar kelimeler: MÖHUK md. 18, evlat edinme, kamu düzeni

Law Applicable to International Adoption

Abstract

It is essential for each child to raise in a healthy, happy and secure family environment. However, it may not always be possible to satisfy these conditions. The essence of adoption, as a concept with a long history, is to prevent a child from staying unprotected and to offer him the opportunity to live in a family environment. In our study, we will be aiming to determine the law applicable to international adoption and to find solutions to disputes arising in this field. Because not every country has the same law and a concept available in a national law may be inexistent in another country.

Keywords: Article 18 of MÖHUK, adoption, public order

GİRİŞ

Evlat edinme kurumu, çok eski bir tarihçeye sahiptir. Kurum, eski zamanlardan itibaren Çin, Hint, Babil, Asur, Sümer, Mısır, İran, Yunan ve Roma hukuklarında düzenlenmiştir; toplumların aile dinlerine ve birden çok ilaha tapmaktan vazgeçtiği andan itibaren ise evlat edinme kurumu dini niteliğini kaybetmeye başlamıştır (Kurtuluş Akbulut, 2011: 6). Evlat edinmenin tarihçesi konusunda Arık detaylı bilgiler sunmaktadır (1948: 180): Babil hukukunda beş çocuklu bir babanın altıncı çocuğu evlat edinebileceği ve bu işlemin yazılı olması gerektiği; Roma hukukunda iki tür evlat edinme (Adrogatio ve Adoptio) olduğu, Adrogatio'da bir aile babasının (Paterfamilies) başka bir Roma ailesinde o aile reisinin hakimiyeti altına gireceği ve bu durumun bir aile ocağının yıkılması anlamına geleceği; Adoptio'da ise bir aile reisi tarafından başka bir aileye mensup kişinin aileye alınması söz konusu olacağı ifade edilmektedir. İslam öncesi Türk hukukundaki düzenlemelerle ilgili Kaşgarlı Mahmud'un eseri Divanu Lugati't Türk önemli bilgiler vermektedir; örneğin küçük çocuğa uşak oğlan dendiği, üvey kız ve erkek çocuğu için ögey ogul, ögey kız veya baldır ogul, baldır kız kelimelerine yer verildiği; ikiz çocuklar için ikiz ogul, evlatlık için ise tutunçu kelimesinin kullanıldığı görülmektedir (Batur ve Beştaş, 2011: 250). İslam hukukunda ve İsrail hukukunda evlat edinme kurumunun düzenlenmediği bilinmektedir; fakat soybağı bilinmeyen birisini, yaşı onun babası olmaya uygun bir kimse bu benim çocuğumdur diye ikrar ederse, soybağı bu kişiye

bağlanacağı gibi, aralarında miras ve nafakayla ilgili düzenlemeler de cari olmaktadır (Arık, 1948: 181). Başka bir ihtimal, soybağı bilinmeyen kişinin soybağını başka birine isnat edecek surette kendi akrabası olduğunu ikrar ederse, örneğin bu kişi benim kız kardeşimdir derse ve bu ikrarından ölene kadar dönmezse, ikrar ettiği kişi mirasçısı olarak kabul edilmektedir (Arık: 1948: 181). Güven, İslamiyetle birlikte evlat edinmenin kaldırıldığı görüşüne karşı çıkmakta ve bu düşüncesini Azhab Suresi'ne dayandırmaktadır (Güven, 2006: 539).

Türk Medeni Kanunu, evlat edinme ile ilgili detaylı hükümler içermektedir. Evlat edinen hem Türk vatandaşı hem de yabancı bir ülkenin vatandaşlığına sahipse ve evlat edinilen Türk vatandaşı ise, örneğin ehliyet ve şartlar açısından MÖHUK md. 4 dikkate alınır ve ihtilaf Türk hukuku uyarınca çözümlenir. Ancak milletlerarası evlat edinmelerde, ihtilafı sadece Türk hukukuna göre çözmek mümkün olmayabilir; zira evlat edinen veya eşi yabancı bir ülkenin vatandaşı ise, bu hukukun dikkate alınması gerekmektedir. Çalışmada, milletlerarası evlat edinmeye uygulanacak hukuk çeşitli ihtimaller, doktrinsel tartışmalar ve farazi örnekler dahilinde incelenecek; şekil ve evlat edinmenin usuli meseleleri kapsam dışı bırakılacaktır.

1. Türk Medeni Kanunu Kapsamında Evlat Edinme

Evlat edinme kurumunun amacı, aile hayatı içerisinde yaşama imkanı olmayan çocuğa bu imkanı sağlamaktır; ancak bu tanım evlat edinme kurumunu sınırlı olarak izah etmektedir. Zira evli olmayan bir kişinin veyahut çocuğu olmayan veya çocukları olmasına rağmen ailesine yeni bir birey katmak isteyen eşlerin aile çatısı altında yaşama imkanı olmayan çocuğu veyahut ergin evlat edineni evlat edinmesi mümkündür.

Evlat edinme kurumu sayesinde, evlatlık ve evlat edinen(ler) arasında suni bir soybağı kurulmaktadır. Ancak evlat edinmenin niteliği konusunda milletlerararası düzenlemelerde bir yeknesaklık yoktur. Örneğin, sınırlı evlat edinmede, evlatlık ile ailesi arasındaki bağ kopmamakta; tam evlat edinme kurumunda ise evlatlığın ana ve babasıyla olan soybağı kopmakta ve kendisini evlat edinenlerle arasında tam bir bağ kurulmaktadır (Kizir, 2009: 152). İncelemenin bu kısmında sadece TMK'nın ilgili hükümlerine yer verilecektir. TMK düzenlemeleriyle ilgili doktrinsel tartışmalar konu kapsamına girmemektedir.

Türk Medeni Kanunu md. 305 ve devamında evlat edinme ile ilgili düzenlemeler yer almaktadır. Bu maddeler, evlat edinmede örneğin ehliyet, şartlar veyahut rıza bakımından MÖHUK uyarınca önem taşımaktadır.

Medeni Kanun'da bir küçüğün evlat edinilmesi, evlat edinen tarafından bir yıl süreyle bakılmış ve eğitilmiş olması koşuluna bağlanmıştır. Ancak her ve şart altında küçüğün yararının bulunması aranmaktadır. Evlat edinecek kişinin evli olma şartı aranmamaktadır. Alman hukukunda da aynı yönde bir düzenleme bulunmaktadır (BGB § 1741). Evli olmayan kişi, otuz yaşını doldurması şartıyla tek başına evlat edinebilir. Evlat edinecek kişi evli ise, Alman hukukunda birlikte evlat edinme söz konusu olacaktır. Birlikte evlat edinmede, eşlerin en az beş yıldan beri evli olmaları veya otuz yaşını doldurmuş bulunmaları gerekir (TMK md. 306). Eşlerden biri, en az iki yıldan beri evli olmaları veya kendisinin otuz yaşını doldurmuş bulunması koşuluyla diğerinin çocuğunu evlât edinebilir. Otuz yaşını doldurmuş olan eş, diğer eşin ayırt etme gücünden sürekli olarak yoksunluğu veya iki yılı aşkın süreden beri nerede olduğunun bilinmemesi ya da mahkeme kararıyla iki yılı aşkın süreden beri eşinden ayrı yaşamakta olması yüzünden birlikte evlât edinmesinin mümkün olmadığını ispat etmesi hâlinde, tek başına evlat edinebilir (TMK md. 307). Alman hukukunda bu düzenlemelere ek olarak diğer eşin 21 yaşını tamamlamaması halinde birlikte evlat edinmenin istisnasının oluşacağı düzenlenmiştir (BGB § 1741).

TMK md. 308 uyarınca, evlat edinilenin evlat edinenden en az onsekiz yaş küçük olması şarttır. Ayırt etme gücüne sahip olan küçük, rızası olmadıkça evlât edinilemez.Vesayet altındaki küçük, ayırt etme gücüne sahip olup olmadığına bakılmaksızın vesayet dairelerinin izniyle evlât edinilebilir. Evlât edinme, küçüğün ana ve babasının rızasını gerektirir. Rıza, küçüğün doğumunun üzerinden altı hafta geçmeden önce verilemez ve küçüğün veya ana ve babasının oturdukları yer mahkemesinde sözlü veya yazılı olarak açıklanarak tutanağa geçirilir. Verilen rıza, tutanağa geçirilme tarihinden başlayarak altı hafta içinde aynı usulle geri alınabilir (TMK md. 309-310).

Evlat edinenin altsoyunun açık muvafakatiyle ergin veya kısıtlı TMK md. 313 uyarınca evlât edinilebilir: Bedensel veya zihinsel engeli sebebiyle sürekli olarak yardıma muhtaç ve evlât edinen tarafından en az beş yıldan beri bakılıp gözetilmekte ise; evlât edinen tarafından, küçükken en az beş yıl süreyle bakılıp gözetilmiş ve eğitilmiş ise; diğer haklı sebepler mevcut ve evlât edinilen, en az beş yıldan beri evlât edinen ile aile hâlinde birlikte yaşamakta ise. Evli bir kimse ise, ancak eşinin rızasıyla evlât edinilebilir (TMK md. 313). Evlat edinmenin hükümleri uyarınca, ana ve babaya ait olan haklar ve yükümlülükler evlât edinene geçer; evlatlık evlat edinenin mirasçısı olur ve evlâtlık küçük ise evlât edinenin soyadını alır. Evlât edinen isterse çocuğa yeni bir ad verebilir (TMK md. 314). Ergin olan evlâtlık, evlât edinilme sırasında dilerse evlât edinenin soyadını alabilir.

2. Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Uyarınca Evlat Edinmeye Uygulanacak Hukuk

2.1. Evlat Edinme Ehliyet ve Şartlarına Uygulanacak Hukuk

Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun (MÖHUK) md. 18 evlat edinmeye uygulanacak hukuku düzenlemektedir. MÖHUK md. 18/I uyarınca, evlat edinme ehliyeti ve şartları, taraflardan her birinin evlât edinme anındaki millî hukukuna tâbidir. MÖHUK md. 18'in bu şekilde düzenlenmesi kümülatif bağlanma olarak yorumlanmaktadır (Lüchinger, 2010:99). Evlat edinenin ehliyeti, tarafların yaşı, aranan kişisel özellikler, evlat edinmek isteyenlerin bu evlilikten doğan çocukları veya başka evlatlık çocuklarının bulunması halinde rızalarının alınıp alınmaması gerektiği gibi meseleler MÖHUK md. 18/I uyarınca neticelendirilecektir.

MÖHUK md. 18/I, MÖHUK md. 3'ün istisnasını ihtiva eden bir maddedir. MÖHUK md. 18/I uyarınca, evlat edinme ehliyeti ve şartları, taraflardan her birinin evlat edinme anındaki milli hukukuna tabidir. Ehliyet ve şartların evlat edinme anındaki milli hukuka tabi tutulmasının nedeni, bu zamana kadar hazırlanan evraklarda ve yapılan incelemelerde bu ülke hukuklarının dikkate alınmış olmasıdır.

2.2. Evlat Edinmede Rıza

MÖHUK md. 18/II evlat edinmeye ve edinilmeye diğer eşin rızası konusunda eşlerin milli hukuklarının birlikte uygulanacağını düzenlemiştir. Evlat edinecek kişiler evli ise, her ikisinin de milli hukukları dikkate alınacaktır. Evlat edinilen kişi evli ise, bu halde de evlatlık ile eşinin milli hukukları dikkate alınacaktır. İlişkinin taraflarının menfaatinin korunması açısından, bu çözüm özellik arz etmektedir (Doğan, 2019: 358).

2.3. Evlat Edinmenin Genel Hükümlerine Uygulanacak Hukuk

MÖHUK md. 18/III evlat edinmenin hükümleri evlât edinenin millî hukukuna, eşlerin birlikte evlât edinmesi hâlinde ise evlenmenin genel hükümlerini düzenleyen hukuka tabidir. Kurulan evlat edinme ilişkisi sonucunda evlatlığın adının değiştirilip değiştirilemeyeceği, kan bağıyla bağlı olduğu ailesiyle görüşme imkanının sağlanması, yerleşim yeri, evlat edinmenin hükümsüzlüğü veya sona ermesi gibi meseleler evlat edinmenin genel hükümlerine tabidir.

İsviçre MÖHUK md. 77 uyarınca, İsviçre'de kurulan evlat edinmelere İsviçre hukuku uygulancaktır. Evlat edinmenin iptali de aynı madde uyarınca İsviçre hukukuna tabi olacaktır. Yabancı ülkede kurulmuş bir evlat edinme ilişkisi, ancak İsviçre hukuku uyarınca da iptal edilebilir ise, iptaline karar verilebilecektir.

3. Milletlerarası Evlat Edinme Kurumundan Doğan Bazı İhtilaflara Dair Muhtelif Çözüm Önerileri

Yukarıda verilen genel bilgilerin ışığında, aşağıda bazı tartışmalı hususlara yer verilmesi amaçlanmıştır. Bazı meseleler ise tartışmaya açılması hedeflenen farazi vakalardan oluşmaktadır.

MÖHUK md. 18/I'de tartışmalı olan mesele, evlat edinme ehliyet ve şartlarının taraflar için ayrı ayrı mı uygulanacağı yoksa iki tarafın milli hukukunun her iki taraf için de birlikte uygulanıp uygulanmayacağıdır. Örneğin, 23 yaşındaki X devleti vatandaşı Bayan A, Türk vatandaşı küçüğü evlat edinmek istiyorsa ve X ülkesi hukukuna göre evlat edinmede yaş sınırı 20 olarak düzenlenmişse, Türk vatandaşı çocuğu evlat edinebilir. Buna imkan veren, evlat edinmede ehliyet ve şartların taraflar için ayrı ayrı uygulanmasını kabul eden görüştür. Her iki tarafın milli hukukunu birlikte uygulanmasından hareket edilirse, Bayan A, Türk hukuku uyarınca yaş şartını sağlayamadığından bu evlatlık ilişkisi kurulamayacaktır. Kanımızca, her iki hukukun gerektirdiği şartların birlikte uygulanması çocuğun yüksek yararını daha iyi bir şekilde muhafaza etmektedir (Aynı yönde bkz. Şanlı vd. 2018: 179; Nomer, 2017: 282 vd.; Çelikel ve Erdem, 2017: 310; Can ve Toker, 2016: 226; Öztekin Gelgel, 2012: 42; Tanrıbilir ve Şit, 2012: 1039; Akıncı ve Demir Gökyayla, 2010: 138; karşı yönde bkz., Doğan, 2019: 357; Tekinalp ve Uyanık, 2016:182; Uluocak, 1971: 53; Ruhi, 2002: 189; Seviğ, 1971: 84).

Farazi bir meseleye yer verirsek, bazı ülkelerde evlat edinme resmi makamlar eliyle değil, tarafların serbest iradesiyle sadece özel hukuk sözleşmesi olarak kurulmuş olabilir; bu evlat edinmeler resmi makam tarafından çocuğun yüksek menfaati araştırılmadan kurulduğundan, taraflar arasında bir sözleşme şeklinde hazırlandığından ve başka bir ülkede tanınması söz konusu olmayacağından kamu düzenine açık aykırılık oluşacağı ileri sürülmektedir (Lorenz, 2004:506; Krapf-Buhmann, 1989: 109). Kanımızca herhalukarda, çocuğun yüksek yararı araştırılmadan kurulan bir evlat edinme ilişkisi kamu düzenine aykırılık oluşturacaktır (Aynı yönde

bkz., Looschelders, 2004: 336; Klinkhardt, 2010: Art 22 Rn. 60). 28.02.2019 tarihinde Frankfurt Yüksek Mahkemesi tarafından verilen kararda, Ukraynalı taşıyıcı ana tarafından dünyaya getirilen çocuğun genetik anası tarafından evlat edinilmesinde çocuğun yüksek yararının aranmasının şart olduğuna yer verilmiştir. Görüldüğü üzere, çocuğun öz anası tarafından evlat edinilmesine dahi yabancı mahkeme çocuğun yüksek yararının araştırılmasına karar vermiştir. 29.10.2013 tarihinde Dresden Yüksek Mahkemesi tarafından verilen başka bir kararda ise, Perulu eşinin Peru vatandaşı çocuğunu evlat edinen Alman vatandaşı üvey babanın Almanya'da evlat edinmenin tanınması talebiyle yaptığı başvuru reddedilmiştir. Kararın gerekçesinde, Peru'da resmi makam huzurunda kurulan evlat edinme ilişkisinde Çocukların Korunması ve Milletlerarası Evlat Edinme Konusunda İş birliği Hakkında La Haye Sözleşmesi'nin dikkate alınmadığından ve çocuğun yüksek menfaati tespit edilmediğinden dolayı Alman kamu düzenine açık aykırılık oluştuğu ve kararın Almanya'da geçerli olamayacağına hükmedilmiştir.

Bazı hallerde ise, aynı ülkede hukuki düzenlemenin yanında hukuki bir netice taşımayan, sosyal yapının gerekliliği nedeniyle ortaya çıkan müesseseler bulunmaktadır. Türk toplumunda yer alan beslemelik kurumu buna örnek olarak verilebilir. Besleme olarak benimsenen kişi, onu yanına alan aileyle yaşamaktadır. Fakat bilindiği üzere beslemenin nafaka veya miras üzerinde herhangi bir hakkı söz konusu değildir. Yabancı hukukta yer alan besleme kurumu, sadece manevi amaçlarla kurulmuş ise ve soybağı kurmuyorsa bu konuda Türk hukukundaki evlat edinme ile bir intibak kurulamayacağını düşünmekteyiz. Bu nedenle, besleme olarak aileye katılan yabancı devlet vatandaşı kişinin yanında yaşadığı aileyle besleme ilişkisinden kaynaklanan ihtilafının da MÖHUK md. 18 esas alınarak çözüme ulaştırılamayacağı görüşündeyiz.

Bu kapsamda akla gelen diğer bir mesele, İslam dininde yer alan süt analık ve süt kardeşliktir. Bir ananın başka bir kimseye ait süt emme çağındaki yenidoğan veya iki yaşına kadar olan bebeği emzirmesiyle süt analık ve bu ananın çocuklarının olması halinde ise süt kardeşlik meydana gelmektedir. Özetle, bebek, emziren kadın ve kocasının süt çocuğu olmaktadır (Görgülü, 2014: 52). Nisa Suresi'nde (4/23) yer aldığı üzere, süt anayla evlenmek yasaklanmıştır. Süt analıktan doğan evlenme yasağı nedeniyle İslam ülkelerinde ana sütü bankalarının kurulması doğal olarak tartışmalı hale gelmiştir. Hem evlenme yasağı getiren hem de manevi değer taşıyan süt ilişkisi, acaba evlat edinme olarak vasıflandırılabilir mi? Bir görüş, çocuğun süt ana ve babasıyla birlikte yaşama zorunluluğunun olmadığından hareketle bu vasıflandırmaya olumsuz cevap vermektedir (Marx, 1999-2000: 842). Kanımızca burada uygulamanın özüne bakılmalıdır. Çocuk süt ana ve babasıyla birlikte yaşıyorsa, bakım, eğitim ve benzeri ihtiyaçları bu kişilerce karşılanıyorsa ve süt ilişkisinden kaynaklanan evlenme yasağı (süt ana/baba ve süt kardeşler arasında) söz konusu ise, bu halin evlat edinme ilişkisine yaklaştığı söylenebilir. İslam dininde, hukuki sonuçlar doğuran evlat edinme ilişkisinin kaldırılmış olması, evlatlığın öz evlat hükümlerine tabi olmayacağını ortaya koymakta ise de, bu hal korunmaya muhtaç çocuklara evlat gibi muamele edilmesine engel teşkil etmemektedir (Görgülü, 2014: 54). Böyle bir ihtilafta süt evladın mirasçı olup olmayacağı meselesinde, taraflar arasındaki somut ilişkiyi evlat edinme olarak vasıflandırdığımızda, ihtilafın MÖHUK md. 18 uyarınca, kanuni miras payları gibi meselelerin ise MÖHUK md. 20 uyarınca neticelendirilmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Pek tabii ki, küçük bir bebeğin sadece emzirildiği ve öz çocuklarından ayırmadan birlikte aile olarak yaşanılması gibi bir ilişkinin mevcut olmadığı halde, bu ilişkinin evlat edinme ilişkisi olarak vasıflandırılmaması gerektiğini düşünmekteyiz. İslam hukukunun uygulandığı ülkelerde mezhep ve uygulama farklılıkları mevcuttur; her vaka için o yabancı ülkenin kaidelerine bakılması gerekmektedir.

Şanlı, Esen ve Ataman Figanmeşe, yabancı hukukta evlat edinme olarak adlandırılmasalar bile, evlat edinme kurumuna yaklaştığı ölçüde benzer kurumların evlat edinme olarak vasıflandırılabileceğini ve intibak yöntemine başvurulabileceğini, bu nedenle bu meselelerde MÖHUK m.18'dan hareket edileceğini ifade etmektedir (Şanlı vd., 2018: 177). Örneğin İslam hukukunu uygulayan bir devlette, evlat edinme kurumu yoksa ve kafalah (kefalet) kurumu varsa, bu kurumun evlat edinme benzeri kabul edileceği ileri sürülmektedir (Rohe, 2009: 97; Menhofer 1997: 252). Türkiye'nin taraf olduğu Çocukların Korunması ve Milletlerarası Evlat Edinme Konusunda İş birliği Hakkında La Haye Sözleşmesi, milletlerarası evlat edinmede uygulanacak hukuku işaret etmediğinden, Sözleşme ancak evlat edinme usulüne dair meselelerde uygulama alanı bulacaktır (Ayrıca bkz.

Özel, 2011: 611 vd.). Fakat inceleme alanımıza giren Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin (RG. 27.01.1995/22184) 20. maddesinde, "geçici ve sürekli olarak aile çevresinden yoksun kalan veya kendi yararına olarak bu ortamda bırakılması kabul edilmeyen her çocuk, Devletten özel koruma ve yardım görme hakkına sahip olacaktır. Taraf Devletler bu durumdaki bir çocuk için kendi ulusal yasalarına göre, uygun olan bakımı sağlayacaklardır. Bu tür bakım, başkaca benzerleri yanında bakıcı aile yanına verme, İslam Hukukunda kefalet (kafalah), evlat edinme ya da gerekiyorsa çocuk bakımı amacı güden uygun kuruluşlara yerleştirmeyi de içerir. Çözümler düşünülürken, çocuğun yetiştirilmesinde sürekliliğin korunmasına ve çocuğun etnik, dinsel, kültürel ve dil kimliğine gereken saygı gösterilecektir", denilmektedir. Kanımızca burada bir ayrım yapılarak, evlatlık ile soybağını kuran ilişkilerin evlat edinme olarak adlandırılmasalar bile MÖHUK md. 18'in uygulama alanına gireceği; evlatlık ile soybağı kurmayan ilişkilerin ise vesayet ilişkisi olarak tanımlanabileceği söylenebilir.

Osmanlı hukukunun İslam hukukunun etkisi altında olduğunu kabul etsek de, bu hukukta sui generis kurumlara rastlanmaktadır; bu kurumlardan biri evlatlığa alınana mütebenna ve evlat edinene mütebenni denilen tebenni kurumudur (Güven, 2006: 539). Arapça'da evlat edinme karşılığında kullanılan tebennî, "oğul" anlamındaki İbn kelimesinden türemiş olup "oğul edinme" anlamına gelmektedir; kız çocuklarının evlat edinilmesi ise daha sonraki dönemlerde ortaya çıkmaktadır (Görgülü, 2014: 54). Medeni Kanun kabul edilmeden evvel, bu kurum, taraflar arasında manevi bir bağın kurulmasını sağlıyordu. Yargıtay 2. Hukuk Dairesi'nin E. 1999/5806, K. 1999/6362 sayılı kararında kurumun hukuki niteliği ile ilgili tartışmalara yer verilmiştir: **"**Medeni Kanun'un yürürlüğünden önceki hukukumuzda evlat edinmeye (tebenni) hukuki sonuç doğran bir kurum olarak yer verilmemiştir. Kişilerin yanlarına alıp büyüttükleri çocuklar manevi evlat olarak nüfus siciline kayıt edilmiş olsalar bile bu olgu, manevi evlada miras hakkı tanınmasına yol açmaz (Y.2.H.D.nin 01.11.1937 gün 2856-3800 sayılı, 28.05.1971 gün 3316/3466 sayılı kararları) Medeni Kanun'un yürürlüğünden önce evlat edinme müessesesi bulunmadığından, (8 Şevval 1298/2 Eylül 1881 tarihli Nüfus Nizamnamesi) eski hukuk zamanından gelen "manevi evlat" kaydının hukuki dayanağı yoktur". O halde, yabancı hukukta yer alan tebenni kurumundan doğan ihtilaf, Türk mahkemesi huzurunda görülüyorsa, MÖHUK md. 18 kapsamından hareket edilmemesi gerektiği düşünülmektedir. Zira, tebenni kurumu Türk Medeni Kanunu kapsamında düzenlenen evlat edinme kurumunu tam olarak karşılamadığından, yabancılık unsuru içeren ihtilafta taleplerin MÖHUK md. 18 uyarınca çözümlenmemesi gerektiği düşünülmektedir.

Başka bir tartışma alanı, aynı cinsiyetten olup hayat ortaklığı veya evlilik kurmuş olan kişilerin evlat edinmesinin bazı ülkelerde mümkün olmasıdır (örneğin Almanya). Böyle bir düzenlemeye sahip ülkenin vatandaşları, MÖHUK md. 18 uyarınca kendi milli hukuklarına göre evlat edinmeye dair gerekli ehliyete ve şartlara sahip olsalar da, evlat edinme ehliyet ve şartlarının sadece ilgili taraf için uyuglanması görüşü Kabul edilse dahi, MÖHUK md. 5 uyarınca yetkili yabancı hukukun belirli bir olaya uygulanan hükmünün Türk kamu düzenine açıkça aykırı olması halinde, bu hüküm uygulanmaz ve gerekli görülen hallerde, Türk hukuku uygulanacaktır.

Evlat edinme sonucunda kimlerin birbirine mirasçı olacağı meselesi doktrinde tartışmalıdır. Bir görüş, (Tekinalp ve Uyanık, 2016: 184; Çelikel ve Erdem, 2017:312, Aybay ve Dardağan, 2008: 225), evlatlığa veya evlat edinene, evlat edinme ilişkisine dair hüküm statüsüne bakılarak miras hakkı tanınıp tanınmaması görüşündedir. Kanımızca da, mirasçılık talep etmenin nedeni evlat edinme ilişkisine dayanmaktadır; o nedenle evlat edinme nedeniyle kişinin mirasçı olup olmaması evlat edinme statüsüne göre belirlenmelidir. Bu statü kişiye kanuni mirasçılık hakkı tanıyorsa, pay oranı gibi tüm diğer meselelerde MÖHUK md. 20'ye göre hareket edilmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Aksi görüş uyarınca (Seviğ, 1974: 84; Uluocak, 1989: 187; Nomer, 2017: 285) söz konusu tartışma miras statüsüne göre çözülmelidir. Alman hukukuna baktığımızda, sorunun iki aşamada incelendiği görülmektedir. İlk soru mirasçıların tespitidir; bu konuda Avrupa Birliği Miras Hukuku Tüzüğü'ne bakılması; ikinci olarak Alman MÖHK md. 22 uyarınca evlat edinmenin geçerli olarak kurulup kurulmadığının tespiti gerekmektedir (Krapf-Buhmann, 1989: 201; Benicke, 1994: 233).

Evlat edinenle evlatlığın evlenmesine dair yasak konusunda doktrinde, hem evlenme statüsünün hem de evlat edinme statüsünün birlikte uygulanmasını savunan bir görüş bulunmaktadır (Şanlı s. 184). Katıldığımız diğer görüş ise, (Nomer, 2017: 284; Akıncı ve Demir Gökyayla, 2010: 141, Aybay ve Dardağan, 2008: 224), evlat

edinme statüsüne öncelik tanımaktadır. Alman MÖHK md. 22/I'de evlat edinmenin hükümlerinin evlât edinenin millî hukukuna, eşlerin birlikte evlât edinmesi hâlinde ise evlenmenin genel hükümlerini düzenleyen hukuka tabi olduğu düzenlenmiştir, Alman MÖHK md. 22/II'de ise, evlatlık ile kurulacak olan hısımlık ilişkilerinde ortaya çıkacak ihtilaflarda md. 22/I'de tespit edilen hukuk uyarınca çözüme gidilmesi düzenlenmiştir. Alman maddi hukuku uyarınca, evlat edinen evlatlığı ile evlenemez (BGB § 1308).

Türk Medeni Kanunu'nda küçüğün evlat edinilmesi, evlat edinen tarafından bir yıl süreyle bakılmış ve eğitilmiş olması koşuluna bağlanmıştır. Yabancı hukukta evlat edinilmek istenen çocuğun, evlat edinmek isteyen aile ya da kişi tarafından belli bir süre (örneğin bir yıl, altı ay) boyunca bakım şartı yer almıyorsa, taraflara yeni ortama uyum sağlayıp sağlayamayacaklarına dair belirli bir süre verilmiyorsa, kişi doğrudan çocuğu evlat edinebiliyorsa kanımızca bu halde Türk kamu düzenine açık aykırılık oluşabilir. Diğer bir mesele, yabancılık unsuru içeren ihtilafta ceninin evlat edinilmesinin mümkün olup olmadığıdır. TMK md. 309 ve devamı düzenlemesinde, evlat edinme, küçüğün ana ve babasının rızası gerektirdiği gibi, rıza, küçüğün doğumunun üzerinden altı hafta geçmeden önce verilememektedir. Bu halde, cenin tam ve sağ doğmak kaydıyla dünyaya gelse bile, evlatlık ilişkisinin en erken doğumdan itibaren altı hafta içerisinde kurulacağı söylenebilir. Yabancı hukuk böyle bir süre öngörmemişse ve ceninin evlat edinilmesine imkan veriyorsa, aynı gerekçe ile Türk kamu düzenine açık aykırılığın oluştuğunu düşünmekteyiz. Zira hem evlatlık hem de evlat edinen açısından belirli bir süre birlikte yaşama, tarafların yeni yükümlülükleri görmeleri ve yeni hayat sistemine uyum sağlayıp sağlayamadıklarını anlamaları evlat edinme kurumu açısından çok önemlidir.

Evlat edinmek isteyen yabancı ülke vatandaşının hukuku, evlat edinmeyi alt soyun olmaması şartına bağlamış ise, örneğin beş yaşında öz çocuğu olan ana ve baba bu düzenleme nedeniyle evlat edinme talebinde bulunamayacaktır. Bu hususun kamu düzenine açık aykırılık oluşturup oluşturmadığı da tartışılabilir.

Evlat edinecek çocuğun ana ve babası belli ise ve yabancı hukuk evlat edinecek çocuğun öz ana ve babasının birlikte rızasını aramıyorsa kanımızca bu hususta kamu düzenine açık aykırılık oluşacaktır. Ancak öz ana babadan biri gaipse, ölmüşse veya temyiz kudretinden yoksunsa tek tarafın rızası yeterli olabilir.

Evlat edinilenin ad değişiklikleri meselesi konusunda aslolan ad ile ilgili özel bir kanunlar ihtilafı kuralına sahip olunması ve o kurala bakılmasıdır. Ancak Türk MÖHUK sisteminde böyle bir kanunlar ihtilafı kuralı yer almadığından bu mesele MÖHUK md. 18'de yer alan genel hükümler uyarınca çözülmektedir ve bu durum modern anlayışa ters düşmektedir (Pürselim Arning, 2014: 187 ve 229). Mukayeseli hukukta evlat edinmede ad ile ilgili değişiklikler için evlat edinmenin genel hükümlerine değil ad ile ilgili özel kanunlar ihtilafı kuralına bakılmaktadır (Benicke,1994: 241). Yabancı hukuk uyarınca Türk vatandaşı evlatlığa verilmek istenen öz ad Türk kamu düzenine açık aykırılık oluşturuyor ise, bu öz adın çocuğa verilmemesi gerektiğini düşünmekteyiz (Pürselim Arning 2014: 192). Aynı şekilde, çocuğun yüksek yararını dikkate almayan, onu toplum içerisinde rencide eden ve sosyal hayat bütünlüğünü etkileyen, din ve ırk ayrımı yapan, ahlak kurallarıyla çelişen öz adların MÖHUK md. 5 kapsamında dikkate alınması gerektiğini, zira öz ad ve soyadın kişiye sıkı suretle bağlı haklardan olduğu noktasından hareket edilmesi gerektiğini önemle vurgulamaktayız. Bunun dışında, yabancı hukukun öz ad değişikliğinde ayırt etme gücüne sahip Türk vatandaşı çocuğun rızasını dikkate almaması halinde MÖHUK md. 5'in ihlal edildiği gerekçesine dayanılmaz, zira TMK md. 314'te de çocuğun rızasına veya yaşına yer verilmeyen bir düzenleme yapılmıştır (Pürselim Arning 2014: 192). Evlatlık ilişkisinin sona ermesi halinde, evlatlığın soyadının ne olacağı meselesi ise, ada dair özel bir kanunlar ihtilafı kuralı olmaması nedeniyle MÖHUK md. 18/III kapsamına girmektedir (Pürselim Arning 2014: 231). Evlatlığın, kendi soyadının yanına evlat edinenin soyadını ikinci soyad olarak kullanıp kullanamayacağı hususu da özel bir kanunlar ihtilafı olmamasından hareketle MÖHUK md. 18/III uyarınca çözüme bağlanılacaktır (Pürselim Arning 2014: 237).

SONUÇ

Yabancılık içeren evlat edinmelerde yetkili hukuk MÖHUK md. 18 uyarınca belirlenmektedir. MÖHUK md. 18, öncelikle evlat edinmede tarafların ehliyet ve şartlarını düzenlemektedir. Tarafların rızası maddenin ikinci fıkrasında yer almaktadır. Son fıkrada ise, evlat edinmenin genel hükümlerine uygulanacak hukuk belirtilmiştir. MÖHUK md. 18, açık bir şekilde düzenlenmiş olmasına rağmen, çocuğun üstün yararının söz konusu olduğu her

düzenlemede olduğu gibi hassasiyetle uygulanması gerektiğini düşünmekteyiz. Kanımızca, çocuğun üstün yararının dikkate alınmadığı her türlü evlat edinme işlemi kamu düzenine açık aykırılık oluşturmaktadır; evlat edinmenin tek gayesi evlat edinenin mutluluğu değildir. O nedenle yabancı hukuk, evlat edinme kurulurken sadece sözleşme serbestisi içerisinde oluşturulan ve resmi makamların incelemesine yer vermeyen bir sisteme sahipse, bu halde kanaatimizce kamu düzenine açık aykırılıktan bahsedilebilir. Yabancı ülke hukukunda evlat edinme kurumuna yer verilmemiş fakat benzeri kurumlar düzenlenmiş ise, burada bir ayrım yapılarak, evlatlık ile soybağını kuran ilişkilerin evlat edinme olarak adlandırılmasalar bile MÖHUK md. 18'in uygulama alanına gireceği; bakma ve yetiştirme gibi vazifeler taşıdığı halde evlatlık ile soybağı kurmayan ilişkilerin ise vesayet ilişkisi olarak tanımlanabileceği söylenebilir. Süt ilişkisinden kaynaklanan süt analık ve süt evlatlıkla ilgili olarak ise, somut olayın şartlarına göre bir değerlendirme yapılması gerektiğini, ihtilafın yaşandığı ülkenin somut uygulamasına bakılması gerektiği düşüncesindeyiz. Evlatlık ilişkisinin kurulmasında yabancı hukuk tarafından bir süre koşulu öngörülmüyor, evlat edinmek isteyen taraf küçüğü doğrudan evlat edinebiliyorsa, bu halde kamu düzenine açık aykırılık oluştuğunu düşünmekteyiz. Yabancı hukuk uyarınca Türk vatandaşı evlatlığa verilmek istenen öz ad Türk kamu düzenine açık aykırılık oluşturuyor ise, bu öz adın çocuğa verilmemesi gerektiği; evlatlığın, kendi soyadının yanına evlat edinenin soyadını ikinci soyad olarak kullanıp kullanamayacağı hususunun ise md. 18/III uyarınca çözüme bağlanılması gerektiği kanısındayız.

KAYNAKLAR

Akıncı, Z. ve Demir Gökyayla, C., (2010). *Milletlerarası Aile Hukuku,* İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Aybay, R. ve Dardağan, E. (2008). *Uluslararası Düzeyde Yasaların Çatışması*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Arık, F. (1948). Evlat Edinme, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Okulu Dergisi Cilt: 3, Sayı: 3-4, s. 178-203.

Batur, Z. ve Beştaş, M. (2011). Divanu Lugat'it Türk'te Çocuk Dünyası ve Çocuk Eğitimi. Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/2 Spring, s. 247-262.

Benicke, C. (1994). *Typenmehrheit im Adoptionsrecht und deutsches IPR*, Frankfurt am Mein-Berlin: Verlag für Standesamtswesen.

Can, H ve Toker, A.G., (2016). *Milletlerarası Özel Hukuk,* Ankara: Adalet Yayınevi.

Çelikel, A. ve Erdem, B. (2017). *Milletlerarası Özel Hukuk.* İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.

Doğan, V. (2019). *Milletlerarası Özel Hukuk.* Ankara: Savaş Yayınevi.

Görgülü, Ü. (2014). Koruyucu Aile Uygulamasının İslam Hukuku Açısından Değerlendirilmesi, İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi, Sayı: 23, s. 45-58.

Güven, K. (2006). Evlat Edinmeye İlişkin Türk Medeni Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Yargıtay Dergisi, Cilt: 32, Sayı: 4, S. 529-552.

Kizir, M., (2009). Türk Hukukunda Evlat Edinme. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 17, Sayı: 1, s. 151-184.

Klinkhardt, H. (2010). Münchener Kommentar, Band 10, 5. Auflage, München: Beck Verlag.

Krapf-Buhmann, M. (1989). Anerkennung ausländischer Adoptionen, München: Ludwig-Maximilians-Universität Verlag.

Looschelders, D., (2004). *Internationales Privatrecht — Art. 3–46 EGBGB*, Berlin Heildeberg: Springer Verlag.
Lorenz, S. (2004). Adoptionswirkungen, Vorfragenanknüpfung und Substitution im Internationalen Adoptionsrecht nach der Umsetzung des Haager Adoptionsübereinkommens v. 29.5.1993, in: Festschrift für Hans Jürgen Sonnenberger, s. 497-523.

Lüchinger, C., (2010). Die Türkischen und Schweizerischen IPR-Gesetze Im Vergleich. MHB Yıl: 30, Sayı 1-2, s. 89-103.

Marx, A. (1999-2000). "Das Haager Übereinkommen Über İnternationale Adoptionen'', (çev. Ahmet Cemal Ruhi, Uluslararası Evlat Edinme Hakkındaki La Haye Sözleşmesi), MHB, s. 837-852.
Menhofer, B., (1997). Zur Kafala des marokkanischen Rechts vor deutschen Gerichten, IPRax, s. 252-255.

Nomer, E. (2017). Devletler Hususi Hukuku. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.

Özel, S. (2012). Ülkelerarası Evlat Edinme, GÜHFD, Ata Sakmar'a Armağan-2011/I, s. 609-618.

Öztekin Gelgel, G., (2012). *Devletler Özel Hukukunda Çocuk Hukukundan Doğan Problemler.* İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.

Pürselim Arning, H.S., (2014). *Türk, Alman ve İsviçre Milletlerarası Özel Hukuklarında Ad (Ada, Ad Değiştirme Davasına, Kayıt Düzeltme Davasına Uygulanacak Hukuk ve Tanıma Usulü*. Ankara: Adalet Yayınevi.

Rohe, M., (2009). *Das Islamische Recht: Geschichte und Gegenwart*, München: Beck Verlag.

Ruhi, A.C. (2002). *Türk Hukukunda Evlat Edinme ve Evlat Edinme ile İlgili Yabancı Mahkeme Kararlarının Türkiye'de Tanınması.* Ankara: Seçkin Yayınevi.
Seviğ, V.R., (1971). *Kanunlar İhtilafı, Yasama ve Yargı Çatışmaları*, İstanbul: Sulhi Garan Matbaası.

Şanlı, C., Esen, E. ve Ataman Figanmeşe, İ. (2018). *Milletlerarası Özel Hukuk.* İstanbul: Vedat Yayım Dağıtım.

Tanrıbilir, F. ve Şit Köşgeoğlu, B., (2012). Uluslararası Özel Hukukta Evlat Edinme, Tuğrul Arat'a Armağan, Ankara: Yetkin Hukuk Yayınları, s. 1023-1062.

Uluocak, N. (1971). *Kanunlar İhtilafı (Yasama Yetkisi Kuralları),* İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Fakülteler Matbaası.

Uluocak, N. (1989). Milletlerarası Özel Hukuk Dersleri, İstanbul: Filiz Kitabevi.

OLG Dresden, Beschluss vom vom 29.10.2013 – 21 UF 519/13, NZFam 2014.

Kurtuluş Akbulut, S. (2011). Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Aracılığıyla Evlat Edinme ve Koruyucu Aile Kurumu, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Medeni Hukuk Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp adresinden 18.05.2019 tarihinde alınmıştır.

http://www.waikato.ac.nz/__data/assets/pdf_file/0017/51632/APA_Referencing_6th_ed.pdf adresinden 20.05.2019 tarihinde alınmıştır.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesi, 1999/5806 E., 1999/6362 K. https://www.kararara.com/yargitay/yhdk6/yrgtyk16081.htm adresinden 18.05.2019 tarihinde alınmıştır.

OLG Frankfurt a. M., Beschluss vom 28.02.2019 - 1 UF 71/18 https://0210tlhkz-y-https-beck--online-beck-de.proxy2.marmara-elibrary.com/Dokument?vpath=bibdata%2Fents%2Flsk%2F2019%2Flsk.2019.3286.htm&pos=1 adresinden 20.05.2019 tarihinde alınmıştır.